

Mitä diagnoosit ovat ja mitä sillä on väliä?

Pekka Louhiala

Dosentti, yliopistonlehtori

Lastentautien erikoislääkäri

HY, Clincium, KTO

Opettajien akatemia

Yksi, kaksi vai monta diabetesta?

Glukoosipitoisuus on kuitenkin jatkuva muuttuja, joten diabetesdiagnoosi on aina hallinnollinen päätös, jolle ei ole välttämättä patofysiologisia perusteluja.

Uusi nimi ja uudet kriteerit vakavalle sairaudelle

Krooninen väsymysoireyhtymä

Kroonisen väsymysoireyhtymän keskeinen oire voi ilmetä heti tai myöhemmin. Ponnistuksen

ta lähetetään infektiolääkärien hoitoon. Osa lääkäreistä uskoo, että sairaus ei ole todellinen, koska oireet ovat epämääräisiä, sairauden syy tuntematon eikä diagnostista testiä ole.

organisaatio IOM (Institute of Medicine) on julkaisut perusteellisen 272-sivuisen raportin, joka päivittää kroonisen väsymysoireyhtymän diagnostiset kriteerit (4, 5). Raportin kirjoittanut työryhmä arvioi 9 111 artikkelia. Lisäksi työryhmä haastatteli asiantuntijoita ja satoja potilaita tai heidän edustajiaan. Raportin kes-

keisistä on otettu huomioon erityisesti tutkimus-

taustattomissa intoleranssissa pystyttyä olemi-

Diagnoosin vaaditaan, että potilaalla on seuraavat kolme oiretta:

1. Heikentynyt kyky suavitaa ennen sairautensa

Krooninen väsymysoireyhtymä on todellinen sairaus, ja se voi tehdä potilaasta vuoteenoman (1, 4, 5, 6).

keisistä on otettu huomioon erityisesti tutkimus-

2. Oireettomuus intoleranssi

Oireiden vaikeus ja esiintymisaikaus pitää selvittää. Oireet voivat olla keuhkokuume, merkittävät tai vaikeat, ja niitä esiintyy vähintään puolet ajasta. Jos ei esiinny, kyseenalaista diagnoosi.

Diagnoosit tulevat ja menevät

- Neuroosi
- Krooninen väsymysoireyhtymä
- Neljäs rokko
- Drapetomania

THE
NEW ORLEANS
MEDICAL AND SURGICAL JOURNAL.

MAY, 1851.

Part First.

ORIGINAL COMMUNICATIONS.

I.—REPORT ON THE DISEASES AND PHYSICAL PECULIARITIES
OF THE NEGRO RACE.

By SAMUEL A. CARTWRIGHT, M.D., *Chairman of the Committee appointed by the
Medical Association of Louisiana to report on the above subject.*

(Read at the Annual Meeting of the Association, March 12th, 1851.)

MEDIKALISAATIO

- Diagnoosien universumi laajenee (hyperaktiivisuus)
- Myönteiset seuraukset (kaihi, ikäkuulo)
- Ilmiö vanhempi kuin käsite:
  - Lääketiede vaikuttanut monilla tasoilla
    - Fyysiseen olemukseemme (viemärit, ravitsemustieto, yleinen hygienia)
    - Merkitysmaailmaamme (”terve yhteiskunta”)

TYPOLOGIA

- Oirediagnoosi (ekseema, migreeni)
- Anatominen diagnoosi (korvatulehdus)
- Kausaalinen diagnoosi (Str-tonsilliitti)
- Riskitekijädiagnoosi (verenpaine, kolesteroli)
- Oireyhtymä
  - AIDS -> HIV
  - Poissulkudiagnoosit
    - kätkytkuolema, ärtyvän suolen oireyhtymä

Ilmenevätkö (lähes) kaikki taudit jatkumoilla?

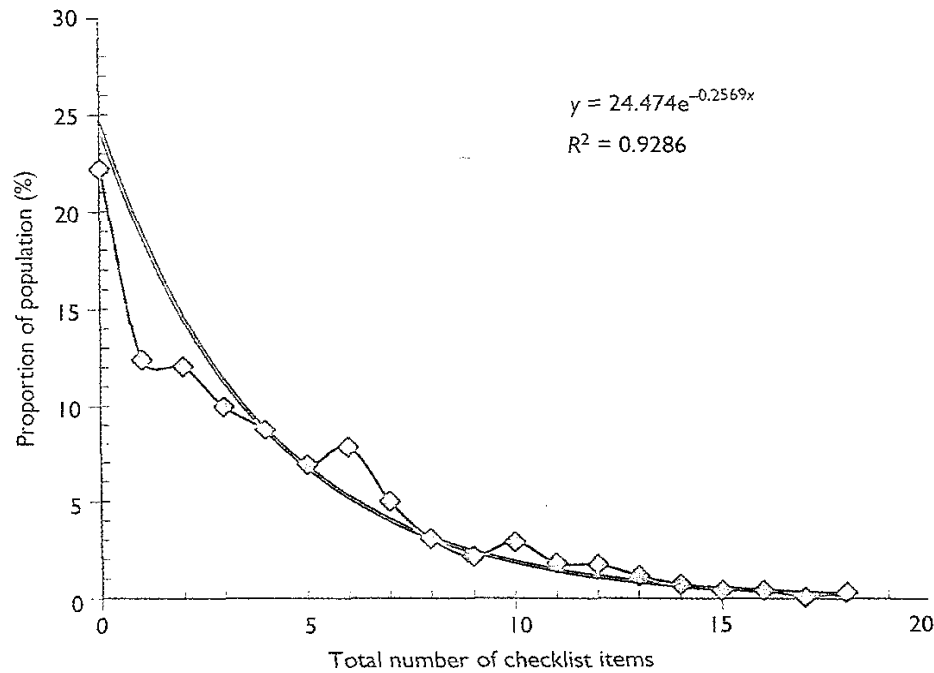

Fig. 1 Percentage of the study population v. total number of Paranoia Checklist items endorsed, with fitted exponential curve.

DIAGNOOSIT JA ARVOT

- Välinearvo (älyllinen kehitysvamma)
- Episteeminen arvo (dg-prosessin varmuus)
- Esteettinen arvo (liian pitkä, lyhyt jne)
- Moraalinen arvo (kertoako dg)
- Taloudellinen arvo (seulontaraja)

Mitä väliä?

- Lääketieteelliset seuraukset
  - Dg voi huonontaa ennustetta (CFS)
  - Dg voi poissulkea toisia (fibromyalgia)
  - Epävarmuus voi tuntua paremmalta (ALS)
- Sosiaaliset seuraukset
  - Alkoholismi
- Taloudelliset seuraukset
  - Työuupumus vs. masennus

POTILAAN KYSYMYKSIÄ

Varför tar ingen oss på allvar?

FIBROMYALGI Jag är en medelålders kvinna som haft fibromyalgi i cirka tio års tid. Jag har under alla dessa år försökt komma underfund med varför inte fibromyalgin godkänns som en sjukdom och undrat hur man skulle kunna förfara för att få fibromyalgin godkänd, för den finns ju faktiskt, det vet vi alla som drabbats.